

Üzümçülük və şərabçılıq haqqında
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Bu Qanun Azərbaycan Respublikasında üzümçülüğün təşkilinin, üzüm və şərabçılıq məhsulları istehsalının və dövriyyəsinin tənzimlənməsinin, habelə keyfiyyətinin təmin edilməsinin hüquqi əsaslarını müəyyən edir.

I fəsil

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Maddə 1. Əsas anlayışlar

1.0. Bu Qanunda istifadə edilən anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

1.0.1. üzümçülük - üzümün istehsalı ilə məşğul olan kənd təsərrüfatı sahəsi;

1.0.2. üzüm əkini materialları - üzümlüklərin salınmasında istifadə edilən, habelə öz kökü üstündə və ya calaq edilib yetişdirilən tinglər, calaqaaltı və calağüstü çubuqlar;

1.0.3. üzüm məhsulları - təbii və ya emal olunmuş halda istehlak edilən süfrə üzümü, kişmiş, doşab, şirə və digər qida məhsulları;

1.0.4. şərabçılıq - üzümdən hazırlanmış şərab və brendi (konyak) istehsalı və saxlanması proseslərini əhatə edən yeyinti sənayesi sahəsi;

1.0.5. şərab - üzüm şirəsindən alınan alkoqollu içki;

1.0.6. brendi (konyak) - süfrə şərabından hazırlanmış spirtin dincə qoyulmaqla yetişdirilməsindən alınan alkoqollu içki.

Maddə 2. Üzümçülük və şərabçılıq haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi

2.1. Üzümçülük və şərabçılıq haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi bu Qanundan, Azərbaycan Respublikasının mülki və aqrar qanunvericiliyindən, habelə bu Qanunla əlaqədar qəbul edilmiş digər normativ hüquqi aktlardan ibarətdir.

2.2. Vətəndaşların şəxsi istehlakı üçün şərabçılıq məhsullarının istehsalı Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyi ilə tənzimlənir.

2.3. Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı dövlətlərarası müqavilələrdə şərabçılıq məhsullarının istehsalı, dövriyyəsi və keyfiyyətinə dair müəyyən olunmuş qaydalar bu Qanunda nəzərdə tutulmuş qaydalardan fərqlənərsə, beynəlxalq müqavilələrin qaydaları tətbiq edilir.

Maddə 3. Qanunun məqsədi

Bu Qanunun məqsədi respublikada üzümçülüğün və şərabçılığın inkişafını təmin etməklə istehlak bazarına beynəlxalq standartların tələblərinə cavab verən, rəqabət qabiliyyətli üzüm və şərabçılıq məhsulları çıxarılmasına təşkilati, iqtisadi və hüquqi zəmin yaratmaqdır.

Maddə 4. Üzümçülük və şərabçılıq sahəsində dövlət siyasətinin istiqamətləri

4.0. Üzümçülük və şərabçılıq sahəsində dövlət siyasətinin istiqamətləri aşağıdakılardır:

4.0.1. Üzümçülük və şərabçılıq sahələrinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə elmi tədqiqatların müasir tələblərə uyğun aparılmasının gücləndirilməsi;

4.0.2. informasiya və təcrübə mübadiləsinin genişləndirilməsi;

4.0.3. beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun məhsul istehsalına təminat verən normativ hüquqi bazanın yaradılması;

4.0.4. kadrların hazırlanması və təkmilləşdirilməsi, elmi-təcrübi seminarların, konfransların təşkili;

4.0.5. istehsal olunaraq istehlak bazarına çıxarılan və ya ixrac olunan rəqabət qabiliyyətli üzüm və şərabçılıq məhsullarının keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün yeni texnika və müasir texnologiyanın tətbiq edilməsi;

4.0.6. istehsal və ixracın artırılması, daxili bazarın haqsız rəqabətdən qorunması.

Maddə 5. Üzümçülük və şərabçılıq sahəsində dövlətin vəzifələri

5.0. Üzümçülük və şərabçılıq sahəsində dövlətin vəzifələri aşağıdakılardır:

5.0.1. üzümçülüyn təşkili, üzüm və şərabçılıq məhsullarının, üzüm əkini materiallarının istehsalının, dövriyyəsinin və keyfiyyətinin yüksəldilməsi tədbirlərinin tənzimlənməsinə dair normativ hüquqi aktlar qəbul etmək;

5.0.2. üzüm və şərabçılıq məhsullarının bazarını öyrənmək, proqnozlar vermək, sahənin inkişafı üzrə məqsədli dövlət proqramları hazırlamaq və həyata keçirmək;

5.0.3. Azərbaycan Respublikası ərazisində xəstəlik və zərərvericilərə qarşı dözümlü üzüm sortlarını yetişdirmək, tinglik təsərrüfatlarını inkişaf etdirmək, rayonlaşdırılmış üzüm sortlarını çoxaltmaq, habelə coğrafi adlar verilən keyfiyyətli şərabçılıq məhsullarının istehsalını stimullaşdırmaq məqsədilə investisiya qoymaq, subsidiyalar və uzunmüddətli kreditlər vermək;

5.0.4. şərabçılıq məhsullarının istehsalı və dövriyyəsi sahəsində sahibkarlıq fəaliyyətinə xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsinin qaydalarını müəyyən etmək;

5.0.5. üzüm və şərabçılıq məhsullarının idxalını və ixracını tənzimləmək;

5.0.6. şərabçılıq məhsullarına dair aksiz vergilərinin dərəcələrini müəyyən etmək;

5.0.7. üzüm və şərabçılıq məhsullarının keyfiyyətinə və təhlükəsizliyinə dövlət nəzarətini həyata keçirmək;

5.0.8. qanunvericiliklə müəyyən edilmiş digər vəzifələri həyata keçirmək.

II fəsil

ÜZÜMÇÜLÜYÜN TƏŞKİLİ

Maddə 6. Üzüm əkini materiallarının istehsalı

6.1. Calaqaltı və calaqüstü anacılıqların yaradılması üçün xəstəliklərə və zərərvericilərə davamlı əkin materialları müvafiq elmi tədqiqat müəssisələrində və ya müqavilə şərtləri ilə elmi tədqiqat müəssisələrinin nəzarəti altında ixtisaslaşdırılmış tinglik təsərrüfatlarında istehsal olunur.

6.2. Üzümlüklərin çoxaldılmasında istifadə edilən başqa kateqoriyalara aid əkin materialları mülkiyyət formasından asılı olmayaraq, üzümçülük fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən istehsal olunur.

6.3. Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və satılan üzüm əkini materiallarına qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən onların sortluq və əkin keyfiyyətlərini təsdiq edən uyğunluq sertifikatı və fitosanitar vəziyyətinə dair sertifikat verilir.

Maddə 7. Üzüm əkini materiallarının yetişdirilməsi, üzümlüklərin salınması, əmtəlik üzüm istehsalı texnologiyaları üzrə normativ sənədlər

7.1. Üzüm əkini materiallarının yetişdirilməsi, üzümlüklərin salınması, habelə əmtəlik üzüm istehsalı texnologiyaları üzrə normativ sənədlərə onların istehsal, saxlanma, qablaşdırma, daşınma və satış qaydalarını və şərtlərini, habelə keyfiyyət göstəricilərini nizamlayan müvafiq icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən təsdiq edilmiş standartlar və təlimatlar aiddir.

7.2. Üzümlüklərin salınması və üzüm əkini materiallarının yetişdirilməsi ilə məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslər onların sort tərkibinin təmizliyinə və fitosanitar vəziyyətinə qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

7.3. Yüksək keyfiyyətli (markalı) şərab və brendi (konyak) məhsullarının hazırlanması üçün üzümlüklərin salınması, üzüm əkini materiallarının yetişdirilməsi, habelə əmtəlik üzüm istehsalı texnologiyaları üzrə normativ sənədlərə əməl olunmasına, o cümlədən əkin materiallarının sort təmizliyinə, fitosanitar vəziyyətinə, sortluq və əkin keyfiyyətinə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən nəzarət edilir.

Maddə 8. İstehsal mənşəyinə görə adlar verilən şərablar hazırlanması üçün üzüm istehsalının xüsusiyyətləri

8.1. İstehsal mənşəyinə görə adlar verilən şərablar hazırlanması üçün üzüm istehsalı müvafiq inzibati ərazi vahidində və ya yerdə ərazinin relyefi, torpaq-iqlim və ekoloji şəraitinin xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla müəyyən üzüm sortlarının xüsusi aqrotexniki üsullarla yetişdirilməsi əsasında həyata keçirilir.

8.2. İstehsal mənşəyinə görə adlar verilən şərablar hazırlanması üçün üzüm sortlarının becərilməsində herbisidlərdən istifadəyə yol verilmir.

8.3. İstehsal mənşəyinə görə adlar verilən şərablar hazırlanması üçün üzüm istehsalının texnologiyası qüvvədə olan normativ sənədlərlə müəyyən edilir.

Maddə 9. Üzüm məhsullarının istehsalı

9.1. Üzüm məhsullarının istehsalı müvafiq standartların tələblərinə, təsdiq edilmiş aqrotexniki və texnoloji təlimatlara, habelə sanitariya normalarına və qaydalarına uyğun olaraq həyata keçirilir.

9.2. Üzüm məhsullarının tərkibində insan sağlamlığı üçün zərərli maddələrin yol verilən hədləri müvafiq normativ sənədlərlə müəyyən olunur.

9.3. İstehlak bazarına çıxarılan üzüm məhsulları Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq qablaşdırılır və etiketləşdirilir.

III fəsil

ŞƏRABÇILIQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI

Madde 10. Şərabçılıq məhsullarının istehsalına ümumi tələblər

10.1. Şərabçılıq məhsullarına üzümdən hazırlanmış şərablar, o cümlədən şampan şərabları və brendi (konyak) daxildir.

10.2. Şərabçılıq məhsullarının istehsalı müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada xüsusi razılıq (lisenziya) əsasında həyata keçirilir.

10.3. Şərabçılıq məhsulları müvafiq standartların tələblərinə, sanitariya normalarına və qaydalarına riayət edilməklə, təsdiq edilmiş texnoloji təlimatlara və resepturaya uyğun istehsal olunur və onların hazırlanmasında yalnız yeyinti məhsullarından alınan etil spirtindən istifadə edilir.

10.4. Şərabçılıq məhsullarının sinkləşdirilmiş metal, kapron və karton qablara süzülməsinə və saxlanmasına yol verilmir. Şampan və qazlaşdırılmış şərabların istehsalı və saxlanması proseslərində hermetikləşmə şərtlərinə əməl olunmalıdır.

Madde 11. Şərab istehsalı

11.1. Hazırlanma texnologiyalarına görə şərablar təbii və xüsusi olur.

11.2. Təbii şərablar üzümün tam və ya qismən spirt qızcırması yolu ilə alınır.

11.3. Xüsusi şərablar üzüm və ya şərab materialından müxtəlif texnoloji üsulların tətbiqi ilə alınır. Belə şərablar xammala və hazırlanma texnologiyasına məxsus dad keyfiyyətinə malik olurlar.

11.4. Keyfiyyət xüsusiyyətlərinə və saxlanma müddətinə görə şərablar adi (ordinar) və yüksək keyfiyyətli (markalı) olur.

11.5. Adi şərablar ümumi texnologiya üzrə hazırlanır, məhsul yığılı ilində və ya növbəti ilin əvvəlində satışa buraxılır.

11.6. Markalı şərablar yüksək keyfiyyətli xammaldan, xüsusi texnologiyanın tətbiqi ilə hazırlanır və texnoloji tutumlarda bir ildən üç ilədək dincə qoyulur.

11.7. Butulkalarda əlavə olaraq xüsusi şəraitdə iki il yarımdan az olmayaraq saxlanılan markalı şərablar kolleksiya şərabları hesab olunur.

11.8. Azərbaycan Respublikasında istehsal olunan şərabların hazırlanma texnologiyası və keyfiyyəti qüvvədə olan normativ sənədlərlə ilə tənzimlənir.

Madde 12. İstehsal mənşəyinə görə adlar verilən şərabların istehsalı

12.1. İstehsal mənşəyinə görə şərablara adlar onların hazırlanmasında istifadə edilən üzüm sortlarının yetişdirildiyi inzibati ərazi vahidinin və ya yerin adına uyğun olaraq verilir.

12.2. Bu şərablar müəyyən üzüm sortlarının yüksək keyfiyyətli üzümlərindən ənənəvi və ya orijinal texnologiyaların tətbiqi əsasında hazırlanır və onların istehsalında etil (yeyinti) spirtinin, saxarozanın, üzüm konsentratlarının, ətirli və süni boya maddələrinin, digər inqrediyentlərin istifadəsinə yol verilmir.

12.3. Belə şərabların hazırlanmasında istifadə edilən üzümlərdə şəkərlilik dərəcəsi qüvvədə olan standartların tələblərinə uyğun olmalıdır. Hər şərab növünə onun hazırlanması üzrə ayrıca texnoloji təlimat tərtib edilir və məhsulun attestasiyası zamanı təsdiq olunur.

12.4. İstehsal mənşəyinə görə adlar verilən şərabları istehsal edən müəssisələrə məhsulun attestasiyasına dair şəhadətnamə təqdim edilir. İstehsal mənşəyinə görə adlar verilən şərabların attestasiyasının müddəti 5 ildir. Bu müddət qurtarıqdan sonra məhsulun attestasiyası yenidən aparılır.

12.5. İstehsal mənşəyinə görə adlar verilən şərablarn istehsalı barədə əsasnamə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən təsdiq edilir.

12.6. İstehsal mənşəyinə görə adlar verilmiş şərblar yalnız şüşə butulkalara və ya bədii tərtib edilmiş saxsı qablara süzülür, mantar tıxacları ilə kip bağlanır və müvafiq qaydada təsdiq edilmiş normativ sənədlərə uyğun olaraq etiketləşdirilir. Etiketlərdə şərabın istehsal olunduğu yer göstərilməklə, şərabın adının istehsal mənşəyinə görə verildiği qeyd olunmalıdır.

12.7. İstehsal mənşəyinə görə adlar verilmiş şərbların və şərab məhsullarının saxlanma müddəti müvafiq standartlarla müəyyən edilir.

Maddə 13. Brendi (konyak) istehsalı

13.1. Brendi (konyak) istehsalı üzümdən hazırlanmış şərab materialından spirtin çəkilməsi, dincə qoyulması və son məhsulun istehsalı kimi texnoloji prosesləri əhatə edir.

13.2. Keyfiyyət göstəricilərinə və konyak spirtinin saxlanma müddətinə görə brendilər (konyaklar) 5 ilə qədər dincə qoyulan adi (ordinar) və 5 ildən artıq dincə qoyulan yüksək keyfiyyətli (markalı) brendilərə (konyaklara) bölünür.

13.3. Yüksək keyfiyyətli (markalı) brendi (konyak) istehsalı üçün konyak spirti yalnız palıd çəlləklərdə və yaxud palıd taxtalar döşənmiş emal çənlərində dincə qoyulur.

13.4. Yüksək keyfiyyətli (markalı) brendinin (konyakın) istehsalı proseslərində kükürd anhidridindən istifadə edilməsinə yol verilmir.

13.5. Brendi (konyak) müvafiq standartların tələblərinə, təsdiq edilmiş texnoloji təlimatlara, habelə sanitariya normalarına və qaydalarına riayət edilməklə istehsal olunur.

Maddə 14. Şərabçılıq məhsullarına adların verilməsi

14.1. Şərabçılıq məhsullarının yeni növləri və çeşidləri istehsala hazırlanarkən onların nümunələri tələb olunan sənədlərlə birlikdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının mərkəzi dequstasiya komissiyasına təqdim edilməlidir. Şərabçılıq məhsullarının dequstasiyadan keçirilməsi və sənədləşdirilməsi qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən təsdiq edilmiş əsasnamə ilə müəyyən olunur.

14.2. Yeni adlara təklif edilən şərabçılıq məhsulları oxşar məhsullardan tərkibinə, fiziki-kimyəvi göstəricilərinə, habelə saxlanma şəraitinə və proseslərinə görə mütləq fərqlənməli, orqanoleptik göstəricilərinə görə isə oxşar olmalıdır. Belə məhsulların hazırlanma texnologiyası məlum məhsul növlərinin istehsal texnologiyalarından fərqlənməyə bilər.

14.3. Yeni şərabçılıq məhsuluna ad almaq üçün istehsalçı müvafiq icra hakimiyyəti orqanına ərizə təqdim etməlidir. Ərizə ilə birlikdə aşağıdakı sənədlər və materiallar təqdim olunur:

14.3.1. məhsula dair annotasiya;

14.3.2. məhsula ad verilməsi barədə əsaslandırma məktubu;

14.3.3. məhsulun hazırlanma texnologiyasına dair təlimat;

14.3.4. məhsulun tərkibi barədə reseptura məlumatları;

14.3.5. məhsulun orqanoleptik və fiziki-kimyəvi göstəriciləri barədə laboratoriya arayışı;

14.3.6. məhsulun hazırlanmasında istifadə olunan xammal və materialların mənşəyi barədə məlumatlar;

14.3.7. məhsul buraxılan qabların nümunələri, habelə xarici tərtibatının, o cümlədən etiketlərin eskizləri;

14.3.8. ekspertiza üçün qablaşdırılmış məhsulların nümunələri.

14.4. Tərkibi, hazırlanma texnologiyası və saxlanma prosesləri məlum adlarla buraxılan məhsullara uyğun gələn şərabçılıq məhsullarına yeni ad verilməsinə yol verilmir.

14.5. Eyni ad altında məhsul buraxılmasına dair iki və ya daha çox ərizə daxil olarsa, ilkinlik hüququ birinci daxil olan ərizəyə verilir.

14.6. Qəbul edilmiş ərizə üzrə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müvafiq təlimatlara uyğun olaraq məhsulun yeniliyinə görə ekspertizası aparılır.

14.7. Ekspertiza nəticəsində məhsulun yeniliyi təsdiq olunarsa, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarı ilə şərabçılıq məhsuluna istehsalçı tərəfindən təklif edilən xüsusi ad verilir.

14.8. Xüsusi ad verilən şərabçılıq məhsulu müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən dövlət reyestrində qeydiyyatı alınır.

14.9. Yeni ad altında dövlət reyestrində qeydiyyatı alınmış şərabçılıq məhsulunun istehsalçılarında məhsulun attestasiyasına dair şəhadətnamə təqdim edilir.

14.10. Yeni ad altında dövlət reyestrində qeydiyyatı alınmış, istehsal və istehlak bazarında attestasiya edilmiş şərabçılıq məhsulları Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq patentləşdirilir.

14.11. Şərabçılıq məhsullarında adların verilməsi qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən təsdiq edilmiş əsasnamə ilə müəyyən edilir.

14.12. Bu Qanun qüvvəyə mindiyi gündə müxtəlif adlar altında dövriyyədə olan patentləşməmiş şərabçılıq məhsulları da qanunvericiliyə uyğun olaraq dövlət reyestrində qeydiyyatı alınmalı, istehlak bazarında attestasiya edilməli və patentləşdirilməlidir.

14.13. Adlar verilən şərabçılıq məhsullarında ekspertizasına, dövlət reyestrində qeydiyyatı alınmasına və attestasiyasına görə dövlət rüsumu alınır.

14.14. Yeni ad altında dövlət reyestrində qeydiyyatı alınmamış, attestasiyasına dair şəhadətnamə təqdim edilməmiş və patentləşməmiş şərabçılıq məhsullarında sertifikatlaşdırılmasına yol verilmir.

14.15. Yeni ad altında patent verilmiş şərabçılıq məhsullarında başqa istehsalçılar tərəfindən istehsal edilməsi patent sahibi ilə bağlanmış lisenziya müqaviləsi əsasında həyata keçirilə bilər.

14.16. Lisenziya müqaviləsinə görə patent sahibi patent verilmiş şərabçılıq məhsullarında istehsalı üzrə hüququ, haqqı ödənilməklə, müqavilədə nəzərdə tutulmuş həcmdə başqa istehsalçılara verə bilər. Lisenziya müqaviləsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanında qeydiyyatı alınır.

14.17. Lisenziya müqaviləsinin bağlanması qaydaları və şərtləri Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə tənzimlənir.

Maddə 15. Şərabçılıq məhsullarında qablaşdırılması, etiketləşdirilməsi, saxlanması və daşınması

15.1. Şərabçılıq məhsullarında qablaşdırılması, etiketləşdirilməsi, saxlanması və daşınması qüvvədə olan normativ sənədlərin tələblərinə uyğun olaraq həyata keçirilir.

15.2. Şərabçılıq məhsulunun hər butulkasının etiketində aşağıdakılar göstərilməlidir:

15.2.1. məhsulun adı və əmtəə-reklam adı;

15.2.2. istehsalçının adı və əmtəə nişanı;

15.2.3. məhsulun kondisiyası, kateqoriyası və ya qrupu;

15.2.4. butulkanın həcmi;

15.2.5. məhsulun standartı və qablaşdırıldığı tarix;

15.2.6. sifarişçinin təklifi ilə digər məlumatlar.

15.3. Markalı və kolleksiya şərablarının etiketlərində bu məlumatlardan başqa, üzümün yığıldığı il də göstərilir.

15.4. Markalı şərabçılıq məhsullarının arxa etiketlərində onların dincə qoyulma müddəti göstərilməlidir.

15.5. Etiketlərdə göstərilən məlumatlar Azərbaycan Respublikasının dövlət dilində, məhsulun adı isə həm Azərbaycan Respublikasının dövlət dilində, həm də xarici dillərin birində yazılır.

15.6. İstehsal mənşəyinə görə adlar verilmiş şərabların bədii tərtib edilmiş arxa etiketlərində məhsulun hazırlanma texnologiyası, keyfiyyət göstəriciləri, üzüm sortunun yayılma arealı barədə də qısa məlumatlar göstərilə bilər.

15.7. İxrac edilən şərabçılıq məhsullarının etiketləri tərəflər arasında bağlanmış müqavilə şərtlərinə uyğun tərtib oluna bilər.

15.8. Şərabçılıq məhsullarının saxlanması və daşınması onların kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərinin sabitliyini təmin edən vasitələrlə həyata keçirilir.

Maddə 16. Şərabçılıq məhsullarının istehsalı üzrə texnoloji avadanlıqlara dair tələblər

16.1. Şərabçılıq məhsullarının istehsalı üzrə texnoloji avadanlıqlar, çənlər və ölçmə cihazları yeyinti sənayesində istifadəsinə icazə verilən materiallardan hazırlanmalı və örtülməlidir.

16.2. Bu texnoloji avadanlıqlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatına alınır.

16.3. Şərabçılıq məhsullarının istehsalı üzrə texnoloji avadanlıqlar mütləq qaydada spirtölçmə-nəzarət cihazları və spirtölçmə sayğacları və avtomatlaşdırılmış (say və həcm üçün) uçot sayğacları ilə təchiz edilməlidir. Spirtölçmə-nəzarət cihazları, spirtölçmə sayğacları və avtomatlaşdırılmış (say və həcm üçün) uçot sayğacları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən plomblanmalıdır.

IV fəsil

ÜZÜMÇÜLÜYÜN VƏ ŞƏRABÇILIĞIN İNKİŞAFININ İQTİSADİ TƏNZİMLƏNMƏSİ

Maddə 17. Üzümçülüyn və şərabçılığın maliyyələşdirilməsi

17.1. Azərbaycan Respublikasında üzümçülük və şərabçılıq sahəsində elmi tədqiqat, sort-sınaq və təcrübə işlərinin aparılması dövlət büdcəsindən və digər mənbələr hesabına maliyyələşdirilir.

17.2. Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri, əcnəbilər, vətəndaşlığı olmayan şəxslər və xarici hüquqi şəxslər üzümçülük və şərabçılıq sahəsində sahibkarlıq fəaliyyətlərini öz vəsaitləri hesabına və (və ya) cəlb olunan vəsaitlərlə həyata keçirirlər.

Maddə 18. (Çıxarılıb)

Maddə 19. Üzümçülüyn və şərabçılığın inkişafı üzrə məqsədli kreditlər

19.1. Kommersiya banklarını üzümçülük və şərabçılıq üzrə dövlət proqramları çərçivəsində üzümçülüyn inkişafı sahəsində həyata keçirilən layihələrin kreditləşdirilməsinə həvəsləndirmək və risklərini azaltmaq məqsədi ilə:

19.1.1. (Çıxarılıb)

19.1.2. məqsədli kreditlərə görə bank faizi üzrə güzəştlər dövlət büdcəsinin fermer təsərrüfatlarına kredit güzəştləri fondu və bu kimi digər vəsaitlər hesabına ödənilir.

19.2. Üzümçülüyn və şərabçılığın inkişafında kooperasiyanı sürətləndirmək üçün aşağıdakı üzümçülük və şərabçılıq subyektlərinə məqsədli kreditlərin ayrılmasında üstünlük verilir:

19.2.1. hüquqi şəxslərə - 10 hektardan artıq yeni üzüm bağlarının salınmasına, 2 hektardan artıq calaqaaltı və calağüstü anaqlıqların yaradılmasına;

19.2.2. fiziki şəxslərə - 1 hektardan artıq yeni üzüm bağlarının salınmasına, 0,5 hektardan artıq calaqaaltı və calağüstü anaqlıqların yaradılmasına;

19.2.3. 50 hektardan az olmayan yeni üzümlüklərin salınması üçün hüquqi və fiziki şəxslərlə uzunmüddətli müqavilə bağlamış üzüm emalı müəssisələrinə.

19.3. Məqsədli kreditlərin verilməsi, qaytarılması, habelə bank faizi üzrə güzəştlərin ödənilməsi qaydaları müvafiq qanunvericiliklə müəyyən olunur.

V fəsil

ŞƏRABÇILIQ MƏHSULLARININ DÖVRİYYƏSİ

Maddə 20. Şərabçılıq məhsullarının idxalı və ixracı

20.1. Şərabçılıq məhsullarının idxalı və ixracı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq həyata keçirilir.

20.2. Şərabçılıq məhsullarının idxalına Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq tarif kvotası tətbiq edilə bilər.

20.3. Azərbaycan Respublikasına idxal olunan şərabçılıq məhsullarının keyfiyyəti qüvvədə olan standartların və gigiyenik normativlərin tələblərinə cavab verməlidir.

20.4. Fiziki şəxslər tərəfindən öz istehlakı üçün şərabçılıq məhsullarının idxalı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq tənziqlənir.

20.5. Şərabçılıq məhsullarının ixracına məhdudiyət qoyulmur.

Maddə 21. Şərabçılıq məhsullarının satışı

21.1. Şərabçılıq məhsullarının satışı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və ticarət qaydalarına uyğun olaraq topdan və pərakəndə satış formasında həyata keçirilir.

21.2. Markalı və kolleksiya şərablarının qablara süzülmədən açıq halda pərakəndə satışına yol verilmir.

21.3. Pərakəndə satışa çıxarılan şərabçılıq məhsullarının müşayiətedici sənədlərində Azərbaycan Respublikasının dövlət dilində aşağıdakılar barədə məlumatlar olmalıdır:

21.3.1. məhsulun adı, qiyməti və həcmi, o cümlədən istehlak qabında olan həcmi, habelə istehsal edildiyi tarix və istifadəyə yararlılıq müddəti;

21.3.2. istehsalçının adı, hüquqi ünvanı və istehsal olunduğu dövlət;

21.3.3. tələblərinə cavab verməli olduğu dövlət standartları və sertifikatlaşdırılması;

21.3.4. dadına və ətrinə təsir edən əsas inqrediyentlər və əlavələr;

21.3.5. məhsulun tərkibində insan sağlamlığı üçün zərərli maddələrin yol verilən miqdarı.

21.4. Şərabçılıq məhsullarının pərakəndə satışı aşağıdakı hallarda qadağan olunur:

21.4.1. saxtalaşdırılması müəyyən olunduqda;

21.4.2. qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada aksiz markası ilə markalanmadıqda və ya saxta aksiz markaları ilə markalandıqda;

21.4.3. istehsal markasına uyğun gəlmədikdə;

21.4.4. məhsulun hər partiyası üçün müvafiq sertifikatlar olmadıqda;

21.4.5. keyfiyyəti, qablaşdırılması və etiketləşdirilməsi qüvvədə olan standartların tələblərinə və gigiyenik normativlərə uyğun gəlmədikdə;

21.4.6. alıcılar 18 yaşına çatmamış şəxslər olduqda;

21.4.7. məhsulun süzüldüyü qab daxildən və ya xaricdən çirkli, çöküntülü, sınıq və ya zədəli olduqda.

21.5. Küçələrdə, əllərdə, hərbi, təhsil və tibb müəssisələrinin ərazilərində, kütləvi tədbirlər və idman yarışları keçirilən yerlərdə, yataqxanalarda, onlara bitişik ərazilərdə və bələdiyyələr və müvafiq icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən müəyyən edilmiş digər yerlərdə şərabçılıq məhsullarının pərakəndə satışına yol verilmir.

Maddə 22. Şərabçılıq məhsullarının dövriyyədən götürülməsi

22.1. Şərabçılıq məhsullarının dövriyyədən götürülməsi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının qərarı ilə həyata keçirilir.

22.2. Şərabçılıq məhsulları dövriyyədən aşağıdakı hallarda götürülür:

22.2.1. istehsalına və satışına xüsusi razılıq (lisenziya) olmadıqda;[\[11\]](#)

22.2.2. məhsulun hər partiyası üçün müvafiq sertifikatlar olmadıqda;

22.2.3. qüvvədə olan normativ sənədlərə uyğun qablaşdırılmadıqda, etiketləşdirilmədikdə, habelə aksiz markası ilə markalanmadıqda və ya saxta markalarla markalandıqda;

22.2.4. məhsulun tərkibi dövlət standartlarının və gigiyenik normativlərin tələblərinə cavab vermədikdə;

22.2.5. tərkibində olan etil spirtinin ərzaq xammalından istehsal edilmədiyi və ya denaturat əlavələrin olması müəyyən edildikdə;

22.2.6. qanuni istehsalı və dövriyyəsi barədə sənədləri olmadıqda;

22.2.7. sahibsiz olması müəyyən edildikdə;

22.2.8. məhsulun süzüldüyü qab daxildən və ya xaricdən çirkli, çöküntülü, sınıq və ya zədəli olduqda.

22.3. Dövriyyədən götürülmüş şərabçılıq məhsulları bu Qanunun 22.2.4-cü və 22.2.5-ci maddələrində göstərilən hallarda təkrar emala göndərilir və ya məhv edilir, digər hallarda isə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada istifadə edilir.

22.4. Fövqəladə vəziyyətin qüvvədə olduğu müddət ərzində onun tətbiq edildiyi ərazidə şərabçılıq məhsullarının dövriyyəsi üzrə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada xüsusi rejim yaradıla bilər.

VI fəsil

ÜZÜM VƏ ŞƏRABÇILIQ MƏHSULLARININ KEYFİYYƏTİNİN TƏMİN EDİLMƏSİ

Maddə 23. Üzüm və şərabçılıq məhsullarının keyfiyyətinə dair tələblərin normalaşdırılması

23.1. Üzüm və şərabçılıq məhsullarının keyfiyyətinin təmin edilməsi sahəsində normalaşdırılma bu məhsulların keyfiyyətinə və təhlükəsizliyinə dair tələbləri, onların istehsal, daşınma, saxlanma, qablaşdırma, etiketləşdirmə, markalanma və satış şərtlərini müəyyən edən texniki, sanitariya, ekoloji və digər standartlar, norma, qayda və tələblər vasitəsi ilə həyata keçirilir.

23.2. Üzüm və şərabçılıq məhsullarının keyfiyyətinə dair tələblərin normalaşdırılması üzrə normativ sənədlərin icra edilməsi bütün şərabçılıq fəaliyyəti subyektləri üçün məcburidir.

Maddə 24. Üzüm və şərabçılıq məhsullarının keyfiyyət göstəricilərinin qiymətləndirilməsi

24.1. Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və respublikaya gətirilən üzüm və şərabçılıq məhsulları fiziki-kimyəvi, orqanoleptik, toksikoloji və radioloji göstəricilərinə görə təhlil edilir və qiymətləndirilir. Keyfiyyət göstəricilərinin qiymətləndirilməsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş laboratoriyalarda, vahid metodika üzrə aparılır.

24.2. Üzüm və şərabçılıq məhsullarının tərkibində insanların həyatı və sağlamlığı üçün zərərli maddələrin miqdarı qüvvədə olan standartlarla və gigiyenik normativlərlə tənzimlənir.

24.3. Keyfiyyət göstəriciləri qiymətləndirilmiş üzüm məhsulları, habelə dövlət gigiyena qeydiyyatına alınmış şərabçılıq məhsulları müvafiq qaydada sertifikatlaşdırılır.

Maddə 25. Şərabçılıq məhsulları istehsalı müəssisələrinin attestasiyası

25.1. Şərabçılıq məhsulları istehsal edən müəssisələr, müstəqil sexlər, sınaq laboratoriyaları və digər istehsal bölmələri istehsal olunan məhsulların insanların həyatı və sağlamlığına, habelə ətraf mühitin mühafizəsinə zəmanət verən texniki, ekoloji, sanitariya, yanğından mühafizə normalarına və qaydalarına uyğunluğuna görə icbari attestasiyadan keçirilir.

25.2. Attestasiya müəssisələrdə istehsal edilən və istehlak bazarına çıxarılan hər məhsul növü üzrə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən keçirilir və müəyyən olunmuş qaydada sənədləşdirilir.

25.3. Attestasiyanın keçirilməsi qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən olunur.

Maddə 26. Şərabçılıq məhsullarının saxtalaşdırılmadan qorunması

26.1. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş qaydada xüsusi razılıq (lisenziya) alınmadan, müəyyən olunmuş müddətdə attestasiyadan keçirilmədən və təsdiq edilmiş texnoloji normalara uyğun üsullara, resepturaya və materiallara riayət edilmədən istehsal olunmuş şərabçılıq məhsulları saxta hesab olunur.

26.2. Saxtalaşdırılmış şərabçılıq məhsullarının istehsalı və dövriyyəsi ilə məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

26.3. Daxili bazarın saxtalaşdırılmış şərabçılıq məhsullarından qorunması məqsədi ilə şərabçılıq fəaliyyəti subyektləri istehsal etdikləri məhsulları qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada attestasiyadan keçirməli, sertifikatlaşdırmalı, qablaşdırmalı və məhsulun xarici tərtibatını bu Qanunun 15-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş qaydada aparmalıdırlar.

Maddə 27. Şərabçılıq məhsullarının keyfiyyətinə nəzarət

27.1. Şərabçılıq məhsullarının keyfiyyətinə nəzarətin məqsədi bu məhsulların istehsalını, dövriyyəsini və keyfiyyətini tənzimləyən normativ sənədlərin tələblərinə və gigiyenik normativlərə hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən əməl olunmasını təmin etməkdir.

27.2. Şərabçılıq məhsullarının keyfiyyətinə dövlət nəzarəti funksiyalarını müvafiq icra hakimiyyəti orqanları həyata keçirirlər.

27.3. Şərabçılıq məhsullarının keyfiyyətinə dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi qaydaları müvafiq normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilir.

~~27.4. Bələdiyyələr, istehlakçılar və qeyri-hökumət təşkilatları şərabçılıq məhsullarının keyfiyyətinə nəzarət funksiyalarını səlahiyyətləri daxilində həyata keçirə bilərlər.~~

VII fəsil

ÜZÜMÇÜLÜK VƏ ŞƏRABÇILIQ HAQQINDA QANUNVERİCİLİYİN POZULMASINA GÖRƏ MƏSULİYYƏT VƏ MÜBAHİSƏLƏRİN HƏLLİ

Maddə 28. Üzümçülük və şərabçılıq haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət

Üzümçülük və şərabçılıq haqqında qanunvericiliyin pozulmasında təqsirkar olan hüquqi və fiziki şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

Maddə 29. Mübahisələrin həlli

Üzümçülük və şərabçılıq fəaliyyəti ilə bağlı mübahisələr Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq məhkəmə qaydasında həll edilir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti HEYDƏR ƏLİYEV

**Bakı şəhəri, 19 oktyabr 2001-ci il
№ 208-IIQ**